

***ATHRIPSODES ALBIFRONS* (LINNAEUS, 1758)**

Tekst – B. Koese (EIS-Nederland)

Herkenning

Athripsodes albifrons is een vrij kleine, onopvallende bruine kokerjuffer die om die reden makkelijk over het hoofd gezien kan worden (Robert & Wichard 1994). De soort behoort tot de familie Leptoceridae, die op elke scheen twee sporen hebben (sporenformule 222) en waarbij de ocelli op de kop afwezig zijn. De larven leven in een smalle, gekromde koker van fijne zandkorrels.

Te verwisselen met

De soort kan verward worden met één van de andere drie inheemse *Athripsodes*-soorten (waaronder *Athripsodes aterrimus*, één van de algemeenste soorten van Nederland). Mannetjes van *A. albifrons* zijn van de andere soorten te onderscheiden aan de hand van een opvallend gekromd uitsteeksel aan de achterlijfspunt. Vrouwtjes zijn niet of nauwelijks tot op soort te determineren (Macan 1973). De larven zijn te herkennen aan de karakteristieke kleurtekening op de kop en de middenborst (Higler 2005).

Levenswijze

Athripsodes albifrons is in Nederland uitsluitend in juli gevangen. Robert & Wichard (1994) geven juni-oktober op als vliegtijd voor Nordrhein-Westfalen.

Biotoop

Meren en rivieren met een stenig substraat (Tobias & Tobias 1981, Wallace et al. 2003).

Inventarisatie

De volwassen dieren komen op licht af (Malicky & Reisinger 1997). De larven kunnen vermoedelijk het beste verzameld worden door stenen om te woelen en het opgewoelde materiaal stroomafwaarts op te vangen met een schepnet.

Verspreiding in Europa

De soort is bekend uit vrijwel heel Europa, uitgezonderd Noord-Scandinavië, het Iberisch schiereiland en Italië ten zuiden van de Alpen (Tobias & Tobias 1981). De soort is nog altijd wijd verbreid in het heuvelland van de aangrenzende Duitse deelstaten Niedersachsen en Nordrhein-Westfalen (Robert & Wichard 1994).

Verspreiding in Nederland

In Nederland uitsluitend in Limburg waargenomen, voornamelijk in de 19^e eeuw. De soort is in 1950 voor het laatst gevangen in de Roer (Higler 2008).

Trend

De soort is vermoedelijk uit Nederland verdwenen.

Bedreigingen

Geen. De soort is vermoedelijk uit Nederland verdwenen.

Beheer

Geen gegevens bekend

Kansen

Gezien de vitale populaties in het nabije buitenland, bestaat de kans dat deze soort op termijn weet terug te keren in Nederland. De Roer lijkt daarbij één van de meest voor de hand liggende potentiële leefgebieden.

Verspreiding van *Athripsodes albifrons* voor (cirkel) en vanaf 1980

Literatuur

- Higler, L.W.G. 2005. De Nederlandse kokerjufferlarven. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Higler, L.W.G. 2008. Verspreidingsatlas Nederlandse kokerjuffers (Trichoptera). EIS-Nederland, Leiden.
- Macan, T.T. 1973. A key to the adults of the British Trichoptera. FBA Scientific Publication 28.
- Malicky, H. & W. Reisinger 1997. Lichtfallenfang von Köcherfliegen (Insecta: Trichoptera) des Rheins. Mainzer Naturwissenschaftliches Archiv 18: 71-76.
- Robert, B. & W. Wichard 1994. Kartierung der Köcherfliegen (Trichoptera) in Nordrhein-Westfalen. Entomologische Mitteilungen Löbbecke-Museum + Aquazoo 2: 1: 227.
- Tobias, W. & D. Tobias 1981. Trichoptera Germanica. Bestimmungstabellen für die deutschen Köcherfliegen. Teil I. Imagines. Courier Forschungsinstitut Senckenberg 49.
- Wallace, I.D., B. Wallace & G.N. Philipson 2003. A key to the case-bearing caddis larvae of Britain and Ireland. FBA Scientific Publications 51.